

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący)

SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie ze skargi W.Ż. i H.Ż.

o wznowienie postępowania w sprawie,

z wniosku W.Ż. i H.Ż.

przy uczestnictwie [...]

o zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 marca 2009 r.,

zażalenia wnioskodawców

na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 16 września 2008 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie i zasądza od W. i H. małżonków Ż. na rzecz K.J. i S.S. kwoty po 300 (trzysta) złotych oraz na rzecz K. i E. małżonków M. kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 20 grudnia 2005 r. oddalił wnioski W. i H. małżonków Ź., w którym domagali się stwierdzenia, że nabyli z dniem 1 stycznia 1988 r. przez zasiedzenie na współwłasność nieruchomości położoną w Z., oznaczoną numerami 390/8 o pow. 156 m², 390/12 o pow. 37 m², 390/14 o pow. 234 m², 392/9 o pow. 140 m² na mapie sporządzonej 20.08.2003 r. przez geodetę J.S., przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w dniu 28.08.2003 r. za numerem [...].

Po rozpoznaniu apelacji wnioskodawców od powyższego orzeczenia Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 19 lipca 2006 r. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w K. w ten sposób, że stwierdził, iż wnioskodawcy nabyli z dniem 1.01.1998 r. na współwłasność działkę o pow. 140 m² oznaczoną numerem 392/9. W pozostałym zaś zakresie apelacje wnioskodawców oddalił.

W dniu 25 marca 2008 r. wnioskodawcy wnieśli skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w K. z dnia 19 lipca 2006 r. opierając ją na podstawie wskazanej w przepisie art. 403 § 2 k.p.c. W uzasadnieniu wskazali, że Sąd Okręgowy oparł zaskarżone orzeczenie przede wszystkim na zeznaniach świadków, zaś wnioskodawcy w prawomocnie zakończonym postępowaniu nie dysponowali innymi dowodami potwierdzającymi fakt posiadania spornego pasa gruntu przez okres niezbędny do zasiedzenia. Dalej wnioskodawcy wskazali, że: „okazało się jednak, że Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii dysponuje zdjęciami lotniczymi terenu Z., obejmującego sporne działki, wykonanymi w latach 1969, 1977, 1982 i 1992, które wnioskodawcy uzyskali po zakończeniu postępowania”. Zdaniem wnioskodawców analiza tych zdjęć dokonana przez geodetę J.B. w dniu 20.02.2008 r. potwierdza, że granice sąsiadujących działek w latach 1969 – 1992 od strony lasu praktycznie nie ulegały zmianom. Analiza dokonana przez geodetę ma charakter danych przybliżonych, dlatego celowym jest wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego dysponującego odpowiednimi przyrządami fotogrametrycznymi celem ustalenia przebiegu i kompilacji granic sąsiadujących działek na całej długości.

W ocenie wnioskodawców przedmiotowe urzędowe zdjęcia lotnicze mogłyby mieć istotny, wręcz decydujący wpływ na wynik sprawy, gdyby wówczas o ich istnieniu wiedzieli i mogli z nich skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 16 września 2008 r. odrzucił skargę wnioskodawców o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem tegoż Sądu z dnia 19 lipca 2006 r. W uzasadnieniu wskazał – powołując się przy tym na opinię biegłego geodety – że powołane w skardze zdjęcia lotnicze nie mogły mieć wpływu na wynik sprawy. Przedmiotem zasiedzenia są bowiem przygraniczne pasy gruntu, zaś w oparciu o wymienione zdjęcia lotnicze nie można ustalić przebiegu granicy. W konsekwencji Sąd przyjął, że przedmiotowe zdjęcia nie stanowią środka dowodowego w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. i z tych względów skargę o wznowienie jako nie opartą na ustawowej podstawie odrzucił.

W ocenie Sądu Okręgowego wniesiona w niniejszej sprawie skarga o wznowienie postępowania podlega odrzuceniu również ze względu na nie zachowanie przez wnioskodawców trzy miesięcznego terminu do jej wniesienia (art. 407 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Sąd wskazał, że z oświadczenia pełnomocnika wnioskodawców złożonego na rozprawie w dniu 15.09.2008 r. wynika, że przedmiotowe zdjęcia lotnicze przekazał wnioskodawcom około połowy 2007 r. Z uwagi na powyższe Sąd przyjął, że skarżący dysponowali tymi zdjęciami już w miesiącu lipcu 2007 r., z kolei powołując się na opinię biegłego geodety uznał, że czas potrzebny na odczytanie tych zdjęć i sporządzenie ich opisu to okres około dwóch tygodni. Zdaniem Sądu skarżący przy dołożeniu należytej staranności, działając bez zwłoki, powinni dysponować opisem przedmiotowych zdjęć znacznie wcześniej, a konkretnie już z końcem sierpnia 2007 r., a nie dopiero w miesiącu lutym 2008 r. Od tej daty – zdaniem Sądu – należy też liczyć termin trzymiesięczny do złożenia skargi o wznowienie, który w tym wypadku upłynął z dniem 31.11.2007 r. Skarga zaś została wniesiona dopiero w dniu 25 marca 2008 r., a zatem z uchybieniem ustawowego terminu.

W zażaleniu wniesionym od powyższego postanowienia wnioskodawcy zarzucili Sądowi Okręgowemu naruszenie następujących przepisów:

- art. 403 § 2 k.p.c. przez odrzucenie skargi w wyniku przyjęcia, że przedstawiony dowód z czterech zdjęć lotniczych spornego terenu i zawnioskowanej opinii biegłego geodety w celu ich geodezyjnego opracowania na okoliczności dokonania kompilacji granic spornych nieruchomości przy wykorzystaniu dostępnych środków fotogrametrycznych nie stanowi ustawowej podstawy wznowienia gdyż nie mógłby mieć wpływu na wynik sprawy;
- art. 407 § 1 k.p.c. wskutek błędnej jego interpretacji przez przyjęcie, że trzymiesięczny termin do złożenia skargi o wznowienie postępowania opartej na wykryciu nowych środków dowodowych, biegnie od dnia w którym strona – przy dołożeniu należytej staranności – powinna uzyskać opis zdjęć lotniczych celem oceny ich prawdopodobnego wpływu na wynik sprawy;
- art. 410 § 1 k.p.c. przez odrzucenie skargi, wskutek błędnego przyjęcia, że wnioskodawcy nie zachowali terminu do złożenia skargi, nie zachowując należytej staranności przy uzyskaniu opisu zdjęć lotniczych, a także wskutek dokonania błędnej oceny zdjęć lotniczych bez ich geodezyjnego opracowania i stwierdzenie na tej podstawie, że wskazane dowody nie mogłyby mieć wpływu na wynik sprawy a więc skarga nie jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia.

Zarzucając powyższe skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na ich rzecz kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę wnioskodawców o wznowienie postępowania ze względu na nie zachowanie terminu do jej wniesienia oraz nie oparcie skargi na ustawowej podstawie. W pierwszej kolejności należy więc, wobec podniesienia stosownego zarzutu przez skarżących, ocenić terminowość wniesienia skargi o wznowienie opartej na wykryciu nowych środków dowodowych. Kwestia ta była już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, który w postanowieniu z dnia 25 stycznia 1967 r., II CZ 128/66, (OSP i KA 1968, z. 9, poz. 198) wskazał, że termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania opartej na wykryciu nowych okoliczności

faktycznych lub środków dowodowych biegnie od dnia, w którym strona w sposób wiarygodny dowiedziała się o ich istnieniu i mogła ocenić ich prawdopodobny wpływ na wynik sprawy. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy trafnie wyjaśnił, że terminu do wniesienia skargi nie można liczyć od dnia, w którym strona po raz pierwszy powzięła ogólnikową wiadomość o możliwości istnienia nowych faktów lub dowodów. Strona powinna uprzednio sprawdzić uzyskane, często przypadkowe informacje i dopiero wówczas kierować skargę o wznowienie postępowania do sądu. Jednocześnie Sąd Najwyższy podkreślił, że nie można wymagać od strony procesowej, aby przeprowadzała trudne dochodzenie w celu pełnego wyjaśnienia treści i wiarygodności dowodów. Za wystarczającą – w ocenie Sądu Najwyższego – należy uważać taką wiadomość o nowych faktach i dowodach, która w świetle przeciętnego doświadczenia uchodzi za wiarygodną.

Również w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego prezentowany jest pogląd, który skład Sądu Najwyższego rozpoznający niniejszą sprawę w całości podziela, że przez „dowiedzenie się o podstawie wznowienia” w rozumieniu art. 407 § 1 k.p.c. należy rozumieć dowiedzenie się o okolicznościach uprawdopodobniających podstawę wznowienia, oraz, że nie chodzi w tym wypadku o uzyskanie przez stronę pewności co do faktu istnienia podstawy wznowienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2008 r., III CZ 20/08, (niepubl.).

Według art. 407 § 1 k.p.c. skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym. Termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o przyczynie wznowienia. W wypadku, gdy przyczynę wznowienia stanowi późniejsze wykrycie takich środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy (art. 403 § 2 k.p.c.), termin ten należy liczyć od dnia ich „wykrycia”, tj. dowiedzenia się przez stronę o ich istnieniu. Należy przy tym zważyć, że chodzi w tym wypadku nie o dowiedzenie się o istnieniu jakichkolwiek środków dowodowych, ale takich które mogłyby mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia. Strona swoją świadomością powinna więc objąć, zarówno fakt wykrycia konkretnego środka dowodowego jak również jego prawdopodobny wpływ na wynik sprawy. Nie chodzi jednak w tym wypadku o uzyskanie przez stronę pewności, czy też kwalifikowanego, np. wysokiego prawdopodobieństwa, w zakresie wpływu wykrytego środka dowodowego na treść rozstrzygnięcia, wystarczająca bowiem

w tym wypadku jest sama świadomość istnienia prawdopodobieństwa takiego wpływu. Jak trafnie zwrócił na to uwagę Sąd Najwyższy w powyżej powołanym postanowieniu z dnia 25 stycznia 1967 r., za wystarczającą należy uważać taką wiadomość o nowych faktach i dowodach, która w świetle przeciętnego doświadczenia uchodzi za wiarygodną.

W niniejszej sprawie skarżący wykryli środki dowodowe w postaci zdjęć lotniczych terenu Z., obejmującego sporne działki co najmniej w lipcu 2007 r. Należy więc przyjąć, że od tego momentu byli świadomi istnienia środków dowodowych, które zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy. Tak bowiem należy ocenić zdjęcia lotnicze spornego terenu, w sprawie o zasiedzenie przygranicznych pasów gruntu. Skargę o wznowienie skarżący wnieśli natomiast w dniu 25 marca 2008 r., a zatem po upływie trzymiesięcznego terminu do jej wniesienia.

Jak wynika z akt niniejszej sprawy wnioskodawcy dysponując „wykrytymi” środkami dowodowymi nie wnieśli skargi o wznowienie w terminie, bowiem w celu uzyskania pewności w zakresie istnienia podstawy wznowienia zlecili wykonanie „prywatnej opinii” w postaci analizy geodezyjnej przedmiotowych zdjęć. Okoliczność ta nie ma jednak żadnego znaczenia dla oceny terminowości wniesionej skargi.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 108 § 1 k.p.c.